

M. A. Castrénin seura

Jäsentiedote 1 / 2016

Puheenjohtajan palsta	2
Komin kielen iltakurssi	3
Tapahtuu	4
Kirjallisuutta	7
Yhteystiedot	8

M. A. Castrénin seuran kuulumisia

Vuosikokous

Aika torstai 21.4.2016 klo 18.00
Paikka Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Hallituskatu 1, Helsinki

Kutsu vuosikokoukseen lähetetään jäsenille tämän jäsentiedotteen mukana. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat. Vuosikokouksen jälkeen MuT, kanneltaja **Timo Väänänen** kertoo tutkimushankkeestaan *Kanteleen kielin*.

Vuosikokouksen jälkeen on tarjoilua ja kirjamyyntiä (ks. s. 7). Tervetuloa!

Komin kielen päivää vietetään M. A. Castrénin seurassa (Mariankatu 7 A, Helsinki) torstaina 19.5.2016 klo 18.00

Illan aikana FM **Paula Kokkonen** kertoo suomentamastaan historiallisesta (nuoriso)-romaanista *Tikö, Vähä-Permin poika*. Se julkaistaan kevään aikana M. A. Castrénin seuran verkkokirjastossa.

Heti ilmestyttyään vuonna 2000 kirjailija **Vladimir Timinin** teos sai runsaasti huomiota Komissa. Romaani sijoittuu vuosille 1471–1472, jolloin **Iivana III** liitti pehmeästi kullastaan kuulut permiläisseudet Moskovan ruhtinaskuntaan. Tuota kohtalokasta aikaa elää romaanin sankari, 15-vuotias Tikö, joka joutuu Siperiaan mansien vankina – ja kokee karhunpeijaiset. Sieltä Tikö päätyy sotasaaliina Suur-Permiin ja lopulta Moskovaan ... Ja matkalla löytyy karhun kynsimä jousipyssy, se, joka oli kadonnut isän myötä hänen saatuaan surmansa taistelussa Novgorodin jokirosvoja vastaan.

Unkarin-matka

M. A. Castrénin seura ja Suomi–Unkari Seura suunnittelevat heinäkuulle matkaa tutustumaan vuoden 2016 suomalais-ugrilaisiin pääkaupunkeihin Veszprémiin ja Isz-kaszentgyörgy'iin. Kiinnostuitko? Tietoa ajankohdasta, ohjelmasta ja hinnasta tulee Facebookiin: M. A. Castrénin seura MAC

SUOMALAIS-UGRILAISTEN KANSOJEN MAAILMANKONGRESSI LÄHESTYY

Kesäkuun puoliväissä Lahdessa järjestettävä kongressi on jo seitsemäs laatuaan, joka neljäs vuosi pidettävää kongressia on järjestetty jo vuodesta 1992. Kongressin aihe on ajankohtainen ja polttavan tärkeä: Suomalais-ugrilaiset kansat – kohti kestäväää kehitystä. On ikävä kuulla viestejä, että monet Venäjällä asuvat suomalais-ugrilaiset kansat ovat lähettämässä kongressiin vain kourallisen delegaatteja. Aikaisemmin oli suorastaan kunnia-asia saada lähettää täydet kaksikymmentä delegaattia maailmankongressiin. Kongressin ainutlaatuinen tunnelma syntyi ihmisvilinästä ja ihmisten välillä hyvin yllättävästäkin kohtaamisesta yli kulttuuri- ja kielirajojen. Jos Venäjältä tulevien delegaattien määrä vähenee nyt noin kuuteen, kongressin tunnelma tulee olemaan toisenlainen. Kävi miten tahansa kongressi on merkittävä ja tärkeä tilaisuus.

Kongressiin ytimen muodostaa eri kansojen valtuuttamat delegaatit, mutta asiasta kiinnostuneet voivat osallistua myös tarkkailijoina. Tilaisuutta kannattaa käyttää hyväkseen, runsaan satasen hinnalla pääsee seuraamaan luentoja ja keskusteluja kolmen päivän ajaksi. Lahti ei ole kaukana.

**

Castrénin seuran kouluikäisille suunnattu Arktinen dialogi -hanke on loppusuoralla. Ihan kohta pääsemme kaikki tutustumaan nettisivuihin, joissa esitellään hankkeen tuotoksia, josta osa on tehty Marissa ja Komissa ja osa Lahdessa ja Kempeleellä. Arktisen dialogin teemat olivat osittain samoja, kuin mitä tulevassa maailmankongressissa käsitellään: suomalais-ugrilaisten kansojen ja kielten sekä luonnon monimuotoisuuden tukeminen, ilmastonmuutos ja muut luontoa uhkaavat ongelmat ja niiden vaikutus omaan lähiympäristöön.

Nuoret tutustuivat monipuolisesti sekä suomalais-ugrilaisuuteen että luontoon: kirjoittivat runoja, valokuvasivat, tekivät videosityksiä ja kuuntelivat asiantuntijaluentoja.

Kun lahtelaisen Salinkallion peruskoulun oppilailta kysyttiin, mitä he oppivat tämän projektin aikana, he vastasivat mm. että ”Opin, kuinka jäätiköt sulavat ja mitä sitten tapahtuu. Opin myös, että on olemassa kieliä, joista en ollut ennen kuullutkaan kuten hanti ja mansi. Opin että ilmastonmuutos vaikuttaa hantien ja mansien elämään”, tai ”Aivan uutta tietoa sain myös arktisesta luonnosta. En ollut tiennyt, kuinka paljon ilmastonmuutos vaikuttaa eläimiin.”

Kempeleen lukio keräsi hankkeen myötä varoja ja osti niillä 600 puuntainta. Keräyksen tuotolla hankittu metsikkö on nyt lahjoitettu Suomalaisen Kirjallisuuden Seuralle.

Maailma muuttuu suurten mullistusten kautta, mutta myös pienten tekojen myötä.

ANNE HELTTUNEN
puheenjohtaja

INNOSTUS KOMIN OPPIMISEEN TÄYTTI ILTAKURSSIT SYKTYVKARISSA

Syktyvkarissa käynnistyi komin kielen iltakurssi 16.2.2016. Kielikursseja on järjestetty jo useina vuosina, mutta osallistujia ei ole koskaan ollut näin runsaasti kuin nyt. Jos aiemmin kurseille tuli 20-30 halukasta, nyt heitä ilmoittautui yli 100. Useimmat ovat hakeutuneet kurssille omasta halustaan. Komin kansallisuusasiain ministeriö vastaa käytännön järjestelyistä, ja kurssit ovat osallistujille maksuttomia.

Komin kielen oppimisesta ovat innostuneet niin nuoret kuin iäkkäämpikin väki. Koululaiset oli jätettävä kurssin ulkopuolelle, koska se oli suunnattu aikuisille. Kurssilaiset jaettiin neljään ryhmään, jotka kaikki tutustuvat komin kieliopin koukeroihin, ääntämiseen ja sanastoon alkeista lähtien. Kurssilla istuu nyt sekä opiskelijoita että työssä käyviä: opettajia, johtajia, lääkäreitä, tutkijoita, insinöörejä, myyjiä ja jopa eläkeläisiä.

Se, mikä sai ihmiset lähtemään kurssille [helmikuun pakkasissa!] oli halu oppia tuntemaan ja puhumaan Komin tasavallan alkuperäisväestön kieltä, jota monikaan ei ennestään osannut. Useat ilmoittivat kaipaavansa päivitystä komilaisen kulttuurin tai perinteiden tuntemukseensa ja että nykymusiikkiin tutustuminen ja laulaminen olisi kiinnostavaa. – Eikä pahitteeksi olisi tuntea kielen kautta Komin historiaankaan. Ja vielä tietysti: kun asutaan Syktyvkarissa yhdessä tasavallan alkuperäisväestön kanssa, on heidän kulttuuriaan pyrittävä vaalimaan ja arvostamaan.

Kurssilaisten toiveita toteuttaa nyt neljä vahvan opetuskokemuksen omaavaa opettajaa: ministeriössä työskentelevä **Jelena Kosnyreva**, Suomalais-ugrilaisesta kulttuuri-keskuksesta **Olga Stepanova** ja **Margarita Nizovtseva** sekä Komin tiedekeskuksen tutkija ja Syktyvkarin yliopiston opettaja **Galina Punegova**. Kullakin opettajalla on oma metodinsa ja pyrkimys löytää tärkeää, keskeistä ja kiinnostavaa opetusmateriaalia. – Mutta eivät oppitunnit ole pelkkää kieliopin pänttäämistä, kieltä opitaan myös leikkien ja laulaen sekä tietokoneen avulla: sieltä löytyy mukavia lauluja, elävää puhetta ja hyviä harjoituksia, joita voi tehdä ja tarkistaa itsenäisesti.

Tällä hetkellä komin opiskeluun on tarjonna useita oppikirjoja, esim. J. A. Tsypanov: *Коми кыв ja Видза олан!*, L. A. Motorina: *Медводдза воськов*, N. D. Manova: *Учимся говорить по-коми* ja uusimpana juuri ilmestynyt G. V. Punegovan *Сёрнитам комиён*, joka on julkaistu M. A. Castrénin seuran ja Suomen opetusministeriön tuella. Se ehti ilmestyä juuri sopivasti kurssin alkuun mennessä, ja siitä on suuri apu komin opiskelijoille: oppikirja tarjoaa sekä kielen alkeet että mahdollisuuden syventää kielentuntemusta.

Seuraavassa kaksi kurssilaista kertoo motiiveistaan lähteä kielikurssille.

Anna Ivanova, 29-vuotias Komin tiedekeskuksen biologian instituutin tutkija kertoo: ”Olin jo kauan ajatellut komin opiskelua. Kun sain kuulla tämänvuotisesta kurssista, ilmoittauduin ensimmäisten joukossa. Ajattelin, että kun asun Komin tasavallassa, jossa on kaksi virallista kieltä, on niitä molempia osattava. Niin venäjää kuin alkupe-
räisväestönkin kieltä. Minulla on kova halu ymmärtää ja puhua komia. Haluan myös tutustua komilaiseen kirjallisuuteen ja lukea sitä, ja kulttuurikin kiinnostaa. Komilais-
ten perinnettä ja kulttuuria tunnen kyllä jonkin verran. Ymmärrän sen olevan rikasta ja omaperäistä. Olen sitä mieltä, että komilaisten tulee vaalia kulttuuriaan itse. Kieli-

kurssi on minulle ensi askel. Uskon oppivani jonkin verran puhumaan sekä ymmärtämään puhetta, sanoja ja rakenteita. Olen alkanut katsoa televisiosta kominkielisiä uutisia, mutta kaikkea on vielä mahdotonta ymmärtää. Mutta puhutun komin kuuntelu auttaa tajuamaan kielen intonaatiota ja äänteiden erikoisuuksia.”

Nikolai Kodanjov, 32-vuotias insinööri kertoo: ”Olen iloinen päästessäni tällaiselle kurssille. Käyn kurssia veljeni kanssa – ja se on meille mieluisaa. Isäni on komilainen ja äitini venäläinen. On harmi, että isä ei aikoinaan puhunut meille komia. Se oli – muka – tarpeetonta, kaikkihan Komissa puhuvat venäjää. Kun sitten aikuistuimme, tajusimme, että meillä on komilaiset juuret ja että isän suku puhuu keskenään komia. Niinpä hakeuduimme kurssille oppimaan äidinkieltämme, ja haluamme, että lapsemme myös oppisivat komia. Into puhua komia jonkun kanssa kasvaa koko ajan, mutta kurssilla opitun testaaminen käytännössä ei vielä oikein suju. Kuitenkin jo nyt, muutamana oppitunnin jälkeen, osaamme tervehtiä sekä kysyä ja vastata, mitä tulee itseemme ja asuinpaikkaamme. Yritimme jo katsella ja kuunnella kominkielisiä televisio-ohjelmiakin, vaikka puheen ymmärtäminen on vielä vaikeaa. Toivomme, että kurssi opettaa meidät puhumaan komia, sillä sitä me tarvitsemme voidaksemme jutella sukulaistemme ja muidenkin komilaisten kanssa.”

GALINA PUNEGOVA
filol. kand., Syktyvkar

(suomennos Paula Kokkonen)

TAPAHTUMAKALENTERI

Suomalais-Ugrilainen Seura kokoontuu

Paikka Tieteiden talo, sali 104
(Kirkkokatu 6, Helsinki)

Aika klo 18.15

15.4.2016 FM Chingduang Yurayong
(Helsingin yliopisto): Onko pääsananjälkeinen demonstratiivi pohjoisvenäjän murteissa suomalais-ugrilainen substraattipiirre?

20.5.2016 fil. tri Santeri Junttila
(Helsingin yliopisto):
(aihe ilmoitetaan myöhemmin)

Kokouksiin on vapaa pääsy.

Tervetuloa!

Lisätietoja: www.sgr.fi, [sihteeri\[a\]sgr.fi](mailto:sihteeri[a]sgr.fi)

Suomalais-ugrialaisten kansojen VII Maailmankongressi järjestetään 15.–17.6.2016 Sibeliustalossa Lahdessa. Maailmankongressin pääteema on *Suomalais-ugrilaiset kansat kohti kestäväää kehitystä.*

Maailmankongressiin osallistuvat delegaatteina kansojen edustajat sovittujen kiintiöiden mukaan. Lisäksi kongressiin voi osallistua tarkkailijana.

Kutsumme nyt teidät osallistumaan tarkkailijana VII Suomalais-ugrialaisten kansojen Maailmankongressiin.

Tarkkailijan osallistumisehdot ja ilmoittautumisohteet:

Tarkkailijoiden osanottomaksuun sisältyy kongressin ohjelma ja ruokailut. Voit valita koko kongressiajan tai yhden päivän paketin.

- 130 € (koko kongressi 15.–17.6.2016)
- 65 € (yhden päivän paketti)

Huom! Tarkkailijoiden majoitus ei sisälly osanottomaksuun. Tarkkailijat maksavat majoituksensa itse paikan päällä suoraan hotelliin, mutta järjestäjä voi pyynnöstä varata majoituksen.

Tarkkailijaksi voi ilmoittautua tämän linkin kautta:

<http://www.lahti2016.fucongress.org/node/4337>.

Huom! Lomake ei ole julkinen, ja siihen pääsee vain tämän linkin kautta)

Valitse lomakkeessa Observer (tarkkailija), entire congress (koko kongressi) 130 € tai one day (yksi päivä) 65 € sekä ilmoita haluatko, että sinulle varataan majoitus. Hotelli, jossa suomalaiset osallistujat majoittuvat on Solo Sokos Hotel Lahden Seura-huone. Pyydämme myös valitsemaan mihin temaattiseen ryhmään haluat osallistua (lomakkeen Thematic sessions –kohta). Ilmoittautuminen päättyy 30.4.2016, minkä jälkeen lähetetään erikseen vahvistus osallistumisesta.

Maailmankongressin tarkoituksena on koota uralilaiset kansat (suomalais-ugrilaiset ja samojedit) yhteiseen foorumiin käsittelemään kielen ja kulttuurin säilyttämiseen ja elvyttämiseen sekä alkuperäis- ja vähemmistökansojen oikeuksiin liittyviä kysymyksiä.

Kongressi työskentelee yleisistunnoissa ja teemaistunnoissa. Maailmankongressin ohjelmaluonnos sekä temaattiset ryhmät löytyvät osoitteesta <http://www.lahti2016.fucongress.org/kongressi/ohjelma>.

Tasavallan presidentti **Sauli Niinistö** avaa kongressin ja toimii sen suojelijana. Eduskunnan puhemies **Maria Lohela** on lupautunut puhujaksi kongressiin päätösistuntoon.

Maailmankongressin pääjärjestäjä on Suomi-Venäjä-Seura yhteistyössä muiden suomalais-ugrilaisessa toiminnassa mukana olevien suomalaisten järjestöjen kanssa. Kansainvälisesti valmisteluista vastaa Kansainvälinen Suomalais-ugrialaisten kansojen konsultaatiokomitea.

Maailmankongressia rahoittaa Suomen opetus- ja kulttuuriministeriö.

Lisätietoja: Suomi–Venäjä-Seura, projektipäällikkö Olga Kauppinen, [olga.kauppinen\[a\]venajaseura.com](mailto:olga.kauppinen[a]venajaseura.com), (09) 6938 642, GSM 045-7732 4445, www.venajaseura.com, <http://lahti2016.fucongress.org/>, [facebook.com/fucongress2016/](https://www.facebook.com/fucongress2016/), #fucongress2016

Haapavesi Folk Music Festival

27.6.–2.7.2016, Haapavesi

28. kertaa järjestettävä Haapavesi Folk Music Festival tarjoilee tulevana kesänä jälleen värikkään ja monipuolisen musiikkikattauksen kaikelle kansalle. Kansan- ja maailmanmusiikin rinnalla kuullaan tuttuun tapaan myös lastenmusiikkia, jazzia, rockia ja klassista musiikkia.

Esiintymässä la 2.7. mm. Curly Strings (Viro):

Lisätietoja: puh. +358 44 333 9333, www.haapavesifolk.com

Kaustinen Folk Music Festival

11.–17.7.2016, Kaustinen

Päiväkohtainen ohjelma varmistuu toukokuussa. Esiintymässä on mm. nuorista muusikoista koostuva yhtye Noid, joka tulee Petroskoista Karjalan tasavallasta Venäjältä. Noid esittää vepsänkielistä maailmanmusiikkia. Johtohahmo **Vladimir Solovjov** sai M. A. Castrénin seuran musiikkipalkinnon pääpalkinnon sävellyksestä vuonna 2012.

Kuva: Facebook: Noid

Lisätietoja: www.kaustinen.net

KIRJALLISUUTTA

Timo Väänänen, Leena Häkkinen, Kari Dahlblom: Volgan kantelekansat. 116 s.

Volgan kantelekansat -kirja vie marien, udmurttien, tšuvassien ja tataarien kanteleiden luo. Kanteleen kielen -työryhmä on kerännyt aineistoa kenttämatoilla äänittäen, kuvaten ja haastatellen. Timo Väänänen, Leena Häkkinen, Kari Dahlblom ja Matti Kontio ovat tehneet matkat Viroon, Latviaan, Liettuaan, Puolaan, Venäjälle, Karjalaan, Udmurtiaan, Tšuvassiaan, Tatarstaniin, Marinmaalle ja Hanti-Mansiin. Pehmeäkantinen, osittain värillinen, 116 sivua. Kanteleen kielen -kirjasarjan toinen osa.

Hinta on normaalisti 30 €

Hinta M. A. Castrénin seuran vuosikokouksessa 25 €

Timo Väänänen, Leena Häkkinen, Kari Dahlblom: Baltian kantelekansat.

Baltian kantelekansat -kirja aloittaa matkan 16 kansan kanteleiden pariin.

Ensimmäisen osan aiheena ovat virolainen kannel, latvialaisen kokle ja liettualainen kanklės. Kirjassa käydään mm. liettualaisen ja virolaisen kanteleenrakentajan verstaassa, vietetään kanteleklubi-iltaa Riiassa ja vierailaan heavy-klubilla Latviassa. Haastateltavina ovat mm. Laima Jansone, Tuule Kann, Aivar Arak, Rait Pihlap ja Romualdas Apanavičius. Kirjassa on myös katsaus kunkin kansan kantelesoittimiin, historiaan, tutkimukseen, esittäjiin ja kirjallisuuteen.

Hinta normaalisti 24,20€

Hinta M. A. Castrénin seuran vuosikokouksessa 20 €

Molemmat kirjat yhteishintaan 40 €! (hinnat sis. alv 10 %)

Seuran sähköisiltä tiedotuskanavilta saat tietoa ajankohtaisista tapahtumista ja uutisista suomalais-ugrilaisessa maailmassa:

Klikkaa itsesi sivuille, tykkää ja tule ystäväksemme:

<http://www.facebook.com/pages/M-A-Castrénin-seura-MAC/359271510768228>

Liity seuran sähköpostitiedotuslistalle – lähetä sähköpostiosoitteesi osoitteeseen [marja.lappalainen\[a\]castren.inet.fi](mailto:marja.lappalainen[a]castren.inet.fi).

M. A. Castrénin seura

Toiminnanjohtaja Marja Lappalainen
puh. +358 (0)9 135 7820
faksi +358 (0)9 622 2315
[marja.lappalainen\[a\]castren.inet.fi](mailto:marja.lappalainen[a]castren.inet.fi)

Postiosoite: PL 242, 00171 Helsinki
Käyntiosoite: Mariankatu 7 A, 5. krs,
00170 Helsinki

Päivystys keskiviikkoisin klo 9.00–13.00

<http://www.macastren.fi>

<http://www.ugri.net>

<http://www.facebook.com/pages/M-A-Castrénin-seura-MAC/359271510768228>

M. A. Castrénin seura on perustettu Helsingissä vuonna 1990. Se pyrkii ylläpitämään ja kehittämään yhteyksiä Venäjällä asuviin uralilaisia kieliä puhuviin kansoihin. Seuran jäseneksi voi liittyä ilmoittamalla yhteystietonsa toimistoon puhelimitse, sähköpostitse tai kotisivujen kautta. Jäsenmaksut ovat vuosijäseniltä 20 €, opiskelijajäseniltä 10 €, ainais- ja yhteisöjäseniltä 200 € ja ainaisyhteisöjäseniltä 1000 €.

Hallituksen jäseniä ovat toiminnanjohtaja Anne Helttunen (pj., Äidinkielen opettajain liitto), kääntäjäkoordinaattori Merja Aho (FILI – Suomen kirjallisuuden tiedotuskeskus), tohtorikoulutettava Elina Ahola (vpj., Turun yliopisto), neuvotteleva virkamies Henna Haapala (ympäristöministeriö), projektipäällikkö Jussi-Pekka Hakkarainen (Kansalliskirjasto), MuT Maari Kallberg, toimittaja Kirsikka Moring, FT Merja Salo (Helsingin yliopisto) ja kirjailija Jouni Tossavainen (Suomen Kirjailijaliitto)